

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Prima conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Quæst. II. Quid addat Vnum supra ens. 255

111 Illud etiam dicas Patris Vasquez, licet aliquo modo concedamus, quia probabile est propter auctoritatem eximij Doctoris, nihilominus non ponitur secundum ipsius mentem, & sic non est contra Suarezum; nos autem quod potius dicimus est unitatē esse negationem relationis, id est divisionis formalis: unde argumentum non est contra nos, sicut nec contra P. Suarez ut diximus; quia ille non ait illam negationem esse multitudinis, quomodocumque, quod urget argumentum, sed formaliter terminatē per terminos positivos intrinsecos.

112 Secundum Dices, etiam non est accommodatum ad nos, nec secundum nostram sententiam, & sic nihil urget argumentum.

113 Ad ultimarum confirmationem, Respondeo unitatem recipere magis, & minus ratione fundamenti, non ratione formalitatis, & ita vnum ens dicitur magis vnum quam aliud, quatenus maiorem perfectionem, & minorem compositionem habet quam aliud, & sic unitas dicit maximam excellentiam, & perfectionem adhuc in divinis, ut asserit P. Suarez, non ratione suæ formalitatis, sed ratione positivi, in quo fundatur illa.

114 Similiter unitas dicitur fundare relationem identitatis, non ratione negationis, sed ratione positivæ convenientiæ & entitatis, cui adiungitur talis negatio; verum est quod ipsa negatio appelletur ratio fundandi, ut omnes asserunt, ad hoc autem ut unitas sit mensura utrumque debet includere positivum ut sit nota: negationem divisionis ut sit determinata.

QVÆSTIO III.

Quæ sit hæc Negatio, & cuius carentia.

SECTIO I.

Sententia Adversaria proponitur.

1 **P**RIMA sententia asserit Unitatem dicere formaliter negationem divisionis à se: sic P. Valencia, 1. p. disp. 1. q. 1. 1. puncto 1. Pater Gilius lib. 1. in primam partem tract. 3. cap. 3. n. 6. & probatur.

2 Primo in ea negatione formaliter debet consistere unitas transcendentalis, quæ magis opponitur divisioni illam destruenti, & constituenti primo, & per se multitudinem illi oppositam: sed divisio à se destruendo unitatem transcendentalem constituit primo, & per se multitudinem unitati oppositam; ergo, Maior est certa: Minor sic probatur; nam divisio rei à se destruit unitatem; deinde constituit multitudinem illi oppositam, quæ multitudo opposita unitati est multitudo rei, quæ una dicitur sub eodem nomine, & ratione: sed sola divisio rei à se constituit primo, & per se multitudinem rei sub eodem nomine, & ratione: ergo.

3 Secundo divisio primo, & per se opposita unitati est primo, & per se constitutiva multitudinis materialis: sed divisio in se non est constitutiva primo, & per se talis multitudinis: ergo non est primo, & per se opposita unitati transcendentali: sed unitas transcendentalis forma-

liter importat negationem eius, quod primo, & per se illi opponitur: ergo, Maior est certa: Minor sic probatur. Illa divisio primo, & per se est constitutiva multitudinis materialis, quæ cum sit corruptiva rei quæ erat una, non corrumpit ex se partes, vel partem aliquam rei, quæ per illam dividitur; sed divisio rei in se totius compositi materialis, non solum corrumpit ex se unitatem compositi, sed etiam destruit partem formalem unius, cum implicet ex natura rei corrumpi simpliciter unionem formæ materialis ad materiam, & illam in rerum natura persistere: ergo.

Tertio ideo in acervo lapidum est absolute lapidum multitudo, quia in illo eadem ratio lapidis est ipsa, & non ipsa, sub eodem nomine, & ratione ob eandem multipliciter quam habet in diversis lapidibus: verum quippe est in acervo eandem rationem lapidis in hoc lapide esse ipsam. Et in alio non ipsam, cum hic ab illo realiter distinguatur: ergo è contra, ideo absolute aliquod ens est vnum ens, quia in ipso eadem ratio entis est ipsa, & non ipsa respectu sui, & aliorum: ergo unitas transcendentalis primo, & per se formaliter dicit divisionem à se.

Secunda sententia est eorum, qui asserunt unitatem primo, & per se includere divisionem ab alio: sic Capreol. in 1. di. incl. 1. & multi alij, probatur.

Primo, quia illud dicit vnum formaliter primario, quod formaliter, & primario constituit ipsum: sed vnum formaliter, & primario constituitur per divisionem ab alio: ergo dicit illam negationem primario.

Secundo, illud quod includitur primario in ratione, & definitione unius, est primario de essentia, & formalitate illius, sed divisio ab alio includitur essentialiter primario in ratione, & definitione unius: ergo dicit illam primario, & formaliter. Minor sic probatur primo, quia definitio unius solet hoc modo fieri, est indivisum in se, & divisum à quolibet alio: ubi definitio illa includit divisionem ab alio: ergo secundo, quia non esse aliud à se est esse divisum ab alio: sed non esse aliud à se includit supradictam negationem primario: ergo. Hæc minor sic probatur, esse aliud à se, & non esse aliud à se, opponuntur contradictoriè: ergo aliquod ex illis oportet ut includatur primario in ratione formali unius: sed non includitur affirmativum; ergo negativum, &c.

SECTIO II.

Nostra sententia ponitur, & probatur.

SUBSECTIO I.

Prima Conclusio ponitur.

Negatio quam dicit formaliter Vnum, non est divisionis à se: hæc est communior Doctorum sententia, sic Eximius N. Doct. in met. tom. 1. disp. 4. sect. 1. P. Fonseca 4. met. cap. 2. omnes Thomistæ cum Divo Thoma 1. p. q. 1. art. 1. & 2. in corpore, & in met. lib. 5. c. 6. & 7. & 3. parte q. 1. & 2.

Probatur primo, quia negatio quam dicit formaliter

maliter vnum, est ratio formalis per quam opponitur multitudini: sed hæc non potest esse negatio divisionis à se: ergo negatio, quam addit vnum formaliter, non est negatio divisionis à se. Maior est clara vt expresse tenet Arist. *toto lib. 5. met.* sed præcipue *capit. 5. 6. & 7.* & Divus Thomas explicat, & confirmat idem super eadem capita Aristotelis, latissime, quod etiam sine controversia admittunt adversarij. Minor probatur, quia negatio per quam vnum opponitur multitudini, est carentia divisionis illius, per quam multitudo constituitur in esse multitudinis vere, & proprie: sed multitudo vere, & proprie non constituitur in esse multitudinis per divisionem à se: ergo negatio per quam opponitur formaliter vnum multitudini, non est negatio divisionis à se.

10 Minor sic probatur, quia divisio à se est divisio chymica, & sine aliquo fundamento in rebus ficta: sed multitudo vera, & propria non constituitur divisione chymica, & mere ficta sine fundamento in rebus: ergo multitudo vera, & propria non potest constitui divisione à se. Minor illa sic probatur, quia eo modo est constitutum, ac est ultimum constitutum illius; unde chymera est ens rationis, quia vni inter duas essentias completas est chymica, & fictitia, & ideo homo est corruptibilis, quia ultimum constitutum ipsius, scilicet vni, aut compositio est corruptibilis, & album est ens accidentale, quia albedo est ens accidentale, à qua constituitur album: sed multitudo de qua loquimur est verumens reale, & ideo Arist. dividens ens reale dividit illud in vnum, & pluræ: ergo constitutum illius ultimum non potest esse divisio chymica, & sine fundamento, sed potius divisio realis, sicut v. g. ultimum constitutum unitatis realis, non potest esse negatiuum aut positium chymicum, sed potius debet esse vera, & realis formalitas, vt constitutum sit vere, & reale ens: sed multitudo de qua loquimur, est vera, & realis multitudo: ergo non potest constitui ultima formalitate ficta, & chymica: sed divisio à se est chymica, & fictitia: ergo multitudo vera, & realis, quæ opponitur unitati, non potest esse divisio à se.

11 Maior illius syllogismi sic demonstratur, quia divisio à se vel est separatio eiusdem à se ipso, vel distinctio à se, aut est, vt ipsi Adversarij explicant, vt videre est in Fonseca *lib. 4. met. cap. 1. quest. 5. sect. 5.* his verbis. Quod divisio à se est vt eadem res bis accepta per mentem concipiatur ipsa, & non ipsa, & Gilius addit vt res eadem bis accipiatur tanquam duo sub vna ratione communi, alias non conciperetur eadem res bis per mentem, quia vt modo vsurpamus, concipere bis per mentem nihil aliud est, quam idem nostro concipiendi modo dividi in duo convenientia inter se nostro etiam cognoscendi modo in aliquo tertio communi illis, sic ille.

12 Sed quæcumque harum divisionum est chymica: ergo divisio à se quomodocumque sumatur est chymica fictitia, & sine fundamento in rebus: minor quoad primam partem sic probatur, quia quod Deus v. g. separatur à seipso, vel ens à seipso petit quod Deus sit, & non sit ipse Deus, & quod ipsum ens sit, & non sit ipsum: sed quod Deus sit ipse, & non sit ipse simul, &c. est maxime chymicum, & fictitium, quia opponitur illi principio evidentissimo omniumque

maxime dignitati, impossibile est idem esse, & non esse: ergo divisio à se primo modo accepta est chymica, & sine fundamento.

Maior sic probatur, quia quod separatur ab 13 alio petit necessario vt in ea ratione qua separatur ab illo non sit illud à quo separatur, sive sit separatio mutua sive non mutua, sive virtualis sive formalis, v. g. quia anima separatur ab homine realiter, etiam si non mutuo separatur ab illo, distinguitur realiter ab homine, & non est homo realiter, & formaliter: item quia materia prima separatur mutuo à forma, & forma separatur mutuo à materia realiter, realiter materia non est forma, neque forma materia, & quia anima actualiter separatur à rationali, virtualiter non est rationalis: ergo quidquid separatur ab aliquo, quomodocumque separatur in ea ratione, qua fit talis separatio non erit illud à quo separatur; minor illa sine controversia est vera, quia sine controversia est verum esse chymicum, quod de eadem re sub eadem ratione formali possint verificari simul duæ contradictoriæ; ideo enim compositum ex homine, & equo; ita vt resulter vnum totum ex ipsis essentialiter, est chymicum, & sine fundamento, quia de illo subiecto, & de eius partibus verificarentur duæ contradictoriæ simul, vt ab omnibus docetur: ergo dicere quod eadem entitate sub eadem ratione formali verificantur duæ contradictoriæ est chymicum, & sine fundamento; sed quod Deus sit, & non sit ipse simul, & quod ens sit idem, & non idem simul, sunt duæ contradictoriæ: ergo petere quod Deus sit ipse, & non ipse simul sunt chymica, & fictiones sine fundamento.

Secunda etiam divisio à se id est distinctio à 14 se etiam est chymica, & fictitia, quia in sententia omnium Philosophorum duplex tantum distinctio rationis datur, alia sine fundamento, quæ chymica dicitur, & vocatur rationis ratione, alia est rationis ratione, cum fundamento in rebus, exemplum primæ distinctionis ponunt omnes Doctores metaphysice in distinctione Petri ab ipso Petro, & ratio evidens est, quia minimis ab eodem homine, & ratio evidens est, quia nullum fundamentum datur ad hoc vt tollatur identitas, manendo identitate: atqui quando distinguitur idem à seipso, tollitur identitas manendo identitate: ergo talis distinctio est sine fundamento, quod autem tollatur identitas manente identitate, quando idem distinguitur à seipso, patet manifeste, quia ab eodem non potest tolli constitutum essentiale illius, manente eodem, sed constitutum essentiale huius concreti, idem est identitas: ergo non potest ab illo tolli identitas: sed quando distinguitur tollitur ab illo: ergo quomodo distinguitur idem ab eodem, tollitur identitas manente identitate. Deinde, quia post idem Petrus sit idem secum, quem à seipso distinguitur, si est ipse: ergo iam cum identitate datur distinctio: sed posita distinctione aufertur identitas in illo genere: ergo posita distinctione Petri à se ipso tollitur identitas, & manet identitas; si autem non manet idem: ergo non distinguitur eundem Petrum à seipso manente Petro: sed potius destruit Petrum, de quo non loquimur; distinctio enim inter aliqua, quando conservatur distinctio non destruit extrema distinctionis, alias si destruerentur, non maneret distinctio actualis, v. g. quando divido vnam aquam ab alia, non destruo

aquas inter quas datur distinctio, sed potius si existit distinctio actu necessario debent existere extrema distincta: sed postquam distincti sunt Petrus à se ipso, & dicitur de præterito, Petrus est distinctus à se ipso, manet Petrus, & idem Petrus, quia manet actualis distinctio inter illos: ergo manet identitas, & ipsitas inter Petrum, & ipsum Petrum: ergo manente identitate tollitur ipsa identitas, quia distinctio quæ ponitur est ablatio identitatis: ergo talis distinctio inter Petrum, & ipsum Petrum est sine dubio chimerica.

15 Explicatur amplius, quia hæc propositio, Petrus est Petrus, est omnino identica, ac proinde minime est formalis; unde nullam admittit Petrus cum ipso distinctionem, etiam per rationem, alias non esset identica, sed formalis, ideo enim hæc propositio est formalis, homo est ens, quia saltem minimam distinctionem per rationem admittit, subiectum cum prædicato, quæ est pene confusum, & expressum: ergo si hæc propositio, Petrus est Petrus, est omnino identica, signum evidens est inter prædicatum, & subiectum, nullam dari distinctionem, neque adæquatam neque inadæquatam, nec tanquam magis expressum, & confusum, quæ minima inter distinctiones est, quia si hæc saltem daretur sola sufficeret ad reddendam formalem propositionem, imo hæc identitas summa est cum summa repugnantia distinctionis; ac proinde sine ullo fundamento ad illam; nam si aliquod fundamentum daretur ad distinguendum Petrum à se ipso, cum fundamento posset intellectus facere huiusmodi distinctionem; ac proinde esset formalis prædicatio Petrus est Petrus: ergo si non est formalis prædicatio ullo modo, nullo modo cum fundamento potest distinguere: ergo distinctio facta inter Petrum, & ipsum, erit distinctio chimerica, & sine fundamento: ergo divisio à se in hoc secundo sensu est chimerica.

16 Item chimerica est divisio à se, explicata à Gilio, & à Fonseca, quia sine fundamento est concipere rem ipsam, & non ipsam, nam si chimerica est compositio inter essentiam Dei, hominis, & leonis, quia remota, & mediate ratione talis compositionis conciperetur Deus simul, & non Deus, ac proinde conceptio illa opponeretur evidentissimo illi principio, impossibile est idem simul esse, & non esse; quod nec realiter nec per rationem patitur aliquam exceptionem: ergo à fortiori hoc à Gilio, & Fonseca distinctionis genus inventum erit chimericum, & sine fundamento, siquidem immediatius, & expressius opponitur illi principio, nam illud principium est idem simul non potest esse, & non esse: atqui Gillius, & Fonseca dicunt divisum à se esse, & non esse simul: ergo immediatius, & expressius opponitur illi principio distinctio inventa à Gilio, & Fonseca: ergo immediatius illa est chimerica.

17 Item res cognosci tanquam duo cum ipsa sit una maxime fictitium est, quia dualitas aliquorum necessario dicit distinctionem inter illas, quæ faciunt dualitatem, ut patet discurrenti: sed ut iam probatum est, non potest dari distinctio inter ens, & ipsum ens, sub illa ratione communis, alias darentur duæ rationes communes eiusdem rationis, v. g. duo entia ut sic, duo animalia ut sic, duo homines ut sic, quod est fictitium, & chimericum, quia vnum ex illis entibus ut sic, R. P. Ideph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

abstrahitur ab omnibus entibus: ergo si datur aliud ens ut sic, abstrahitur ab alijs: sed fictitium est ultra omne dari aliud: ergo. Item maxime fictitium est dari aliquam rationem superiorem supra ens ut sic, quia ens ut sic, est ultima, suprema, & universalissima ratio: sed fictitium est ultra ultimum dari aliud, quia iam est, & non esset ultima, & suprema omnium: ergo omnis divisio à se quomodocumque concipiatur, est fictitia, chimerica, & sine fundamento: sed multitudo quæ opponitur unitati non est chimerica, sed realis multitudo: ergo non constituitur per divisionem à se.

18 Vegetur, quia oppositio, quæ datur inter unitatem, & multitudinem, non solum est una vera, & realis, sed potius tres oppositiones, iure, & reales assignantur ab Aristotele, 10. lib. Metaph. Prima est privativa, de qua loquitur Philosophus cap. 7. dicendo: restat igitur, aut ut negationem opponi aut privationem unitatem. Secunda relativa est, de qua ipse e. 8. eiusdem lib. 10. legitur dicendo, etenim multa vni simpliciter opponuntur: ita enim dicimus vnum, aut multa ut mensuratum ad metrum, id est mensura, & mensurabile, & opponuntur vnum, & numerus, scilicet dictum est eorum, quæ ad aliquid quædam. Tertia est contraria ratione fundamenti, cum ait vnum, & multa opponi contrarie, quæ omnes oppositiones veræ & sine fitione sunt, ut omnes Doctores explicantes Aristotelem affirmant, & præcipue Dives Thomas, supra omnia hæc verba Aristotelis, confirmat has omnes oppositiones, & ratio evidens est, quia multitudo ut multitudo datur à parte rei, v. g. multitudo hominum, lapidum, Angelorum, &c. ergo constitutum illius debet esse reale, quia eo modo est constitutum, quo est constitutum; & econtra, quia constitutum est de essentia constitutum: sed multitudo quæ divisione constituitur est realis: ergo, & divisio debet esse realis: sed divisio à se non est realis, ut probatum est: ergo divisio à se non potest esse constitutum multitudinis oppositæ unitati: sed unitas constituitur negatione illius divisionis, per quam constituitur multitudo: ergo si per divisionem à se non constituitur multitudo, neque unitas constituetur negatione divisionis à se.

SUBSECTIO II.

Amplius confirmantur dicta, & solutiones Adversariorum refutantur.

19 **Q**uia eo modo est carentia formæ, quo est ipsa forma secundum se: sed divisio à se est formalitas, fictitia, & chimerica: ergo negatio seu carentia divisionis à se est fictitia, & chimerica: sed unitas realis in quantum vera, & propria unitas, non potest constitui ratione formali chimerica, propter rationem dictam subseptione præcedenti, & etiam quia unitas est attributum reale entis realis. Unde, & Dei in quantum Deus est, & sic huiusmodi unitas datur à parte rei ante omnem fitionem, & operationem intellectus, quia attributa divina tam formaliter quam materialiter sunt vera, & realia: unde formalitates illorum debent esse reales, & non entia rationis chimerica, alias attributa Dei essent entia chimerica, & sine fundamento, quod lumini natura-